

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta (HE 139/2016 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- erityisasiantuntija Tuula Karjalainen, valtiovarainministeriö
- johtava arvonlisäveroasiantuntija Päivi Taipalus, Verohallinto
- prosessijohtaja Timo Laukkanen, Verohallinto
- tilastajohtaja Mari Ylä-Jarkko, Tilastokeskus
- johtaja Anna Lundén, Suomen Yrittäjät ry
- toimitusjohtaja, KHT-tilintarkastaja Eero Prepula, Tilintarkastus PK-Finland Oy

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Taloushallintoliitto ry
- Suomen Tilintarkastajat ry

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Suomen Kuntaliitto
- Kaupan liitto ry
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakia muutettavaksi siten, että yrityksille, joiden tilikauden liikevaihto on enintään 500 000 euroa, annettaisiin mahdollisuus tilittää myynnistä suoritettava arvonlisävero ja ostoista vähennettävä arvonlisävero maksuperusteisesti.

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2016 vp

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2017 alusta.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä tietyin muutoksin, jotka ovat lähinnä teknisiä ja voimassaolevaa oikeustilaa selventäviä. Muutoksia on perusteltu erikseen yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Esityksen tarkoituksena on laajentaa maksuperusteisesti tilitettävän arvonlisäveron soveltamisalaa nykyisestä. Nykyisen soveltamisalan lisäksi verovelvollinen, jonka tilikauden liikevaihto on enintään 500 000 euroa, voisi halutessaan tilittää arvonlisäveron maksuperusteisesti, jolloin myynneistä suoritettava ja ostoista vähennettävä arvonlisävero kohdistettaisiin sille kuukaudelle, jona maksu on myydystä tavarasta tai palvelusta kertynyt tai jolloin maksu on ostoista suoritettu. Jos verovelvollinen valitsisi esityksessä ehdotetun maksuperusteisen tilityksen, sitä sovellettaisiin symmetrisesti sekä myynteihin että ostoihin.

VALIOKUNNAN YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

137 §. Esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa nykyistä maksuperusteista arvonlisäveron soveltamiskäytäntöä, jossa myynnistä tilitettävä vero saadaan suoriteperusteesta poiketen kohdistaa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai osa siitä on kertynyt. Voimassa olevaan 137 §:ään ei sisälly euromääräistä liikevaihtorajaa, vaan oikeus maksuperusteiseen arvonlisäveron tilittämiseen määräytyy kirjanpitolain oikeuksien ja velvollisuuksien kautta. Tällä perusteella verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, voi halutessaan tilittää arvonlisäveron maksuperusteisesti. Vuonna 2016 voimaan tulleella kirjanpitolain muutoksella haluttiin rinnastaa liikkeenharjoittaja kirjanpidollisten velvoitteidensa osalta ammatinharjoittajaan ja vapauttaa tämä vastaavalla tavalla tilinpäätöksen laatimisesta tietyissä tilanteissa. Kirjanpitolain muutosten jälkeen on voimassa olevaa arvonlisäverolain 137 §:ää tulkittava siten, että myös liikkeenharjoittajat, jotka eivät ole velvollisia laatimaan tilinpäätöstä, ovat oikeutettuja tilittämään arvonlisäveron maksuperusteisesti. Kirjanpitolain uudistuksen yhteydessä arvonlisäverolain 137 §:ään ei tehty tarvittavia muutoksia. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa, että säännöksen 1 ja 4 momenteissa viitattaisiin myös niihin verovelvollisiin, joilla on kirjanpitolain mukaan oikeus olla laatimatta tilinpäätöstä. Valiokunta korostaa, että muutos on selventävä, ja se on tullut voimaan vuoden 2016 alusta. Pykälän 2 momentin ilmaisua täsmennettäisiin. Maksuperusteisessa menettelyssä myyntiä koskevaa luottotappiota ei ole ilmoitettu.

143 §. Yllä kuvatusta 137 §:n 1 ja 4 momenttiin tehdystä muutoksesta johtuen vastaava täsmennys tehtäisiin 143 §:n 1 ja 2 momenttiin. Myös tältä osin maininta olisi oikeustilaa selventävä.

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2016 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 139/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 137 ja 143 §, sellaisena kuin niistä on 137 § osaksi laissa 886/2009, seuraavasti:

137 §

Verovelvollinen, jonka tilikauden liikevaihto on enintään 500 000 euroa, ~~tai~~ **tai** ~~taikka~~ **verovelvollinen**, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on ~~kirjanpitolain mukaan~~ oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös **tai olla laatimatta tilinpäätöstä**, saa kohdistaa myynnistä suoritettavan veron 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainituissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai sen osa on kertynyt.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vero kohdistetaan kuitenkin viimeistään sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana on kulunut 12 kuukautta tavarantoimittamisesta tai palvelun suorittamisesta, ellei kyseessä ole ~~verollisena ilmoitettua~~ myyntiä koskeva luottotappio.

Verovelvollisuuden päättyessä kertymättä olevista 1 momentissa tarkoitetuista myyntihinnoista suoritettava vero kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua menettelyä soveltavan verovelvollisen, joka ei ole oikeutettu laatimaan maksuperusteista tilinpäätöstä **tai olemaan laatimatta tilinpäätöstä**, tilikauden liikevaihto ylittää 500 000 euroa ja ylitys johtuu ennakoimattomasta tai yllättävästä syystä, verovelvollinen voi jatkaa menettelyn soveltamista tilikauden loppuun.

Edellä 1 ja 4 momentissa tarkoitettu tilikauden liikevaihto lasketaan 3 §:n mukaisesti.

143 §

Myynnistä suoritettavan veron kohdistamiseen 137 §:ää soveltavan verovelvollisen, ~~joka ei ole oikeutettu laatimaan maksuperusteista tilinpäätöstä~~, on kohdistettava vähennys 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu, **ellei 2 momentissa toisin säädetä**.

Verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on ~~kirjanpitolain mukaan~~ oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös **tai olla laatimatta tilinpäätöstä**, saa kohdistaa vähennyksen 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu.

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2016 vp

Verovelvollisuuden päättyessä vähennys maksamatta olevista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista ostoista kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu lain tultua voimaan.

Helsingissä 18.11.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Touko Aalto vihr
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Hanna Mäntylä ps
jäsen Mats Nylund r
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Maria Tolppanen sd
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Lasse Hautala kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ilkka Lahti